

Izjava vseh ponedeljk, srede in petek. Velja za celo leto 30 lit. za pol leta 15 lit. za tri mesece 7 lit. 50 stot. za en mesec 2 lit. 80 stot. Naročila se sprejemajo vsak dan, a naročila naj se tako, da poteka rok naročila ob koncu meseca. — Posamezna številka 20 st. — Uredništvo in uprava: Tis. v. d. d. Zucke. 20 st. — Telefon 19-50 in 588. — Dopisnice se pošljejo na uredništvo. Nepriljubljena pisma se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Oglasi se računajo v stroški ene kolone 67 mm. Finančni oglaš po 1 lit.; osmrtnice, zahvalnice, poslanice, vabila po 80 stot.; trgovski in obrtniški oglaš po 60 stot. — Plača se naprej. — Oglase sprejema uredniški oddelček „Dela“.

DELO

Kapitalizem je spravil narode tekom vojne na rob propada. Proletariat ima težko nalogo, da te narode reši. In rešil jih bo!

V TRSTU, v petek 5. novembra 1920.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE V JULIJSKI BENEČIJI

Leto I. - Štev. 68.

Pred rešitvijo jadranskega vprašanja

Jadransko vprašanje je postalo v poslednjem času tako zelo akutno, da sta izprevideli in spoznali to resnico tudi sedanja vlada v Rimu in Beogradu. Ako bi smeli verjeti vsem, ki jih objavlja časopisje in štampa v Jugoslaviji, in onim vestem, ki se samo šepetajo v tajno-izvenjskih političnih krogih in, ki ne smejo zagledati belega dne v nobenem črniškem predskanju, (toda) bi bilo povsem upravičeno, ako bi pričakovali prav resno, da nam primene nepovedani sestanek med zastopniki Italije in Jugoslavije, ki se bo vršil v drugi polovici t. m. v Santa Margherita ligure, težko pričakovani mir to vseh obojih jadranskega vprašanja, ki je mogoče v sedanjem gospodarsko-kapitalističnem režimu.

Nose mnenje glede rešitve tega vprašanja kakor tudi glede rešitve vseh drugih gospodarskih, socialnih političnih in narodnostnih vprašanj, ki ogrožajo neprestano mir in blaginjo vsega evropskega prebivalstva, je po dobri znanosti našim čitateljem, našim somišljenikom in našim nasprotnikom. Bilo bi torej povsem odveč ako bi govorili o njem novico za dolgo in široko kakor smo to stili že nešteto krat. V meščansko-kapitalistični družbi ni mogoče rešiti niti tleh niti drugih vprašanj v socialističnem smislu. Vsaka zgradba zahteva svojo podlago. Socializma je posebej. Zato vemo že vnaprej, da ne bo ona rešitev jadranskega vprašanja, ki bo izšla iz sedanjih mednarodnih Italijanske in jugoslovanske vlade, v nobenem oziru socialistična rešitev. Tega ne pričakujemo, tega ne zahtevamo. Zato pri vsem našem navdušenju za proletarsko in za socialistično stvar, vemo, da ni meščanstvo sposobno da bi rešilo ta vprašanja v smislu, ki naj bi zadovoljilo vse prizadeve narodnosti. Saj imamo adrevo premet in ne spadam med ljudi, ki bi hoteli sesti po vsej stvari v sed, ki je bil napoten z vodo. Vendar, četudi vemo, da ne bodo rešili v Santa Margherita ligure jadranskega vprašanja v smislu naših, socialističnih načel, bomo vesel, ako bodo rešili gospodje vprašanje vsaj na način, ki naj bi v celoti poje mirna, prijateljska odnosa med Italijo in Jugoslavijo in, ki naj bi zagotovil mirno življenje in splošno svoboden razvoj obojih narodnostnih manjšinam, ki bodo eventualno pridružene eni ali drugi ali obojem prizadevanju državnega.

Kot socialisti, zhalajot namreč iz našega (delnega, principelnega) stališča, se ne moremo zavzemati za nobeno meščansko državo. Te naše narodne ali državne herezije, ki nam je doprinela že toliko nepriljubljenosti, ne more uvesti in se, vrnjo ne more ugoditi nihče, ko smo si jasno ves problem ali nauk socializma. Kdor hoče poznati vzroke in posledice posameznih točk gotovega meščanskega sistema ali vzroke in posledice posameznih točk gotove teorije, ta mora poznati globoko tudi celoto. Kdor ne pozna celote, ne bo imel nikdar učenjskega posameznih delov in ne bo imel celote jasno in precizno mišle. Kdor ni na jasnem glede njenih posameznosti. To smo hoteli povedati mnogimre zvezi tega kar se sodi vedno napredu in se napredujoča stališča naše nazore in naše stališče glede držav. Socialistično vemo, da se mora odpraviti, ako se hoče odpraviti države, predvsem sedanjim kapitalističnim gospodarskim sistemom in poleg tega se morajo odpraviti. Naše razvedeno stališče je zavedati se ideološke, načelne, teoretične. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da imamo dolžnost to naše stališče, te naše nazore razlagati med proletarsko množico, katere moramo pripravljati, da postanejo sposobne udeležiti socializem v vsem obsegu. Do tedaj je naša dolžnost, da vsajeno proletarskemu prebivalstvu povzdamo one pojme, ki so mu najbolj potrebni za njegov gospodarski in socialni razvoj in, da odpravljamo one zapreke, ki mu take razvoj ovirajo. Proletariat ne dobi nikjer in v nobeni državi pogrnjene miže, s vsemi onimi dobrinami in privlačili, ki jih potrebuje. On se mora boriti povsod za vsak kosček pravice pa naj bodo njegovi gospodarski interesi ali bodi narodnost. Zato mu pravimo, da je uporabljen njegov moč veliki boje ako je rabi zato, da pride do svojih pravic v državi kjer se nahaja, kakor pri, da bi se uporabljal v krevatih bojev za izprazenitev meje posameznih držav ali pa za izprazenitev narodnosti svojih gospodarstev. Vemo in razumemo, da teh naših naukov ne morejo odobravati oni, ki se niso še ugodili v socializem, ki ne morejo ali nečejo poznati, da socializem ne pomeni smrti nobeni narodnosti in, ki devajo problem narodnosti pred gospodarskim problemom, ki tvori v istini središče in izhodišče vseh drugih vprašanj. Od vseh teh naših nasprotnikov zahtevamo samo eno: Ako žele, da bomo mi verjeli v njihovo nesposobnost in v čiste namene njihovega dela, naj verjamejo tudi oni v naše čiste namene, v naše nesposobnost in v istih naj verjamejo, da nimamo ne pri tem našim delu in s čim našim nauki nobenega namena pomagati komurkoli si bodi, da bi smeli izkoristiti svojo moč in svoj narodni položaj v izkoriščanje in slavljenje škodljiv in brezupnih. To naj vemo na one, ki nas hočejo in za one, ki nas hočejo razumeti.

Danes se nahaja proletariat v položaju, da ni od njega odvisna rešitev jadranskega vprašanja. V Santa Margherita ligure ga bodo reševali, in to se vedelo, da ga bodo rešili, oni, ki se sanjajo na upravljanje in legalno zastopništvo Italije in Jugoslavije. Ako im je na tem položaju v katerikoli državi oboji državni tleh tega vprašanja in ako ne bodo njihove gungunje in njihovi slednji odvisni od onih obojih narodnih elementov, ki sta oboji stran

jadranskega morja politično-dnevniške s svojimi sovražnostmi in imperijalističnimi cilji, smemo verjeti, da bo prišlo do rešitve, ki bo ustvarila na oboji stranah najmanj varnost za nadaljnje spore in za narodno sovražnost. Prebivalstvo v okupiranih političnih in v istih interes pri tem, da se njegov položaj pojavi in, da se to vprašanje reši. Narodnostnim manjšinam naj se da povsod možnost in svoboda do kulturnega in gospodarskega razvoja in zlasti naj se zagotovi temu prebivalstvu življenje. Oni, ki imajo dana naloga, da postavijo svoj podpis na pogodbo, ki bo miru in potem rešila to sporno vprašanje, naj vedo, da so poleg držav na svetu tudi ljudje, da so na svetu poleg državnih interesov tudi ljudski interesi, katere se mora upoštevati tudi v interesu državnih. Zgodovina, ki bi morala biti učiteljica vsem, ki se pečejo s politično-gospodarskimi problemi, kaže dovolj jasno pot vsem in govori očitno kako se se zmožili vedno oni, ki niso hoteli jemati v poštev potrebe in želje prebivalcev posameznih pokrajin. Prebivalstvo v tleh pokrajin zahteva miru, za zahtevno življenje, zahteva dela, zahteva, da se mu da vse kar mu po naravnih zakonih pripade. Dajte mu kar zahteva, rešite, hočite tudi iz vašega stališča to vprašanje in ... se boste se leseli.

Saj je ljudsko predobro, da ne bi našli izbi bvalnezo onih, ki se zavedajo njegovih potreb in njegovih pravic.

Sicer pa žanje vsak sodice svoje sestre.

Rusi prešli na celi krinski fronti v ofenzivo

Wrangel popolnoma poražen

DUNAJ, 4. Vranjevi poraz je vedno večji. Rdeči čete napredujejo napredujejo za četmi generala Vranjevi, ki se umikajo v ozemlje na turški polotok. Vse garnizije Salkowa je bila ojeta od rdečih čet. Vse časopise opuste Vranjevi poraz in pravi, da je ta poraz tako velik, da ga ni več mogoče popraviti. Troski je izdal na rdečo armado proglas v katerem se zahteva v imenu vsega ruskega naroda za tako sijajno in viločino uspeho, ki bodo dali proletariatu začetni mir.

PARIZ, 4. Uradno poročilo sovjetske vlade z dne 1. novembra pravi: Zmagoslavna ofenziva ruskih čet na južni fronti se nadaljuje. Bolševiki so zavzeli postajo Ledovska in Antimorsk. Tu smo zajeli tudi nekotično odlopnih vojakov. V Metropolu, ki so ga zavzele rdeče čete dne 30. oktobra, so bili zajeti trije odlopniki, 18 nepokoravljanih topov, 100 voznikov avtomobilov in mnogo žita.

Francija v skrbih radi Vranjeve vojske

PARIZ, 3. Govori se, da je francoski zastopnik pri Vranjevi vojski, De Martel, poslal svoj vladi poročilo o položaju Vranjeve vojske. V tem poročilu se pravi, da se Vranjevi na poslednji pridobit zase hitro simpatije in zaupanja dobi, ki jih stredajo njegove čete. Nezadovoljnost prebivalstva da je najbolj kriva Vranjeva vojska. Svoje poročilo vroči vroči De Martel s tem, da namigava na bližnji konec Vranjeve vojske.

Bolševiška armada se je dvignila

DUNAJ, 2. (L. W.) Iz Moskve nam poročajo: V pokrajini Benkava sili rdeče čete sovražnika, ki nadanjuje umik. Bliža Saja so napravile nekaj stotin ujetnikov. — V pokrajini Nikopolje se razvijajo sili boji. Ujeti smo 500 mož in napravili nekaj plena. Sovražnik je že dvi dni na umiku.

Wrangel v težkem položaju

LONDON, 2. Bolševiki so zaperili proti sili generala Vranjevo zadnjo ofenzivo. Po bolševiškem komunisti in po vseh iz Carigrada steje rdeča armada 140.000 mož in je zmagala po celotni ofenzivi na celi južni fronti. — Rdeča armada je zasedla Peretop, prvotno postojanko, kjer se nahaja na zapadnem robu, da je več katoliški polotok s celino. Zdi se pa, da je general Vranjevi prišel na nekaterih točkah v prenapadu. Njegov položaj bi zmagel postati težaven, ker vzhodna zemeljska ožina s tamkajšnje železnice, je edini odsek, ki ga veže z njegovo bazo.

Francija in sovjetska vlada

MOSKVA, 3. Ljudski komisar za zunanje poste je poslal francoskemu ministru za zunanje stvari notu, v kateri naglašja, da Francija podpira Petljuro in Savidna z denarjem in orožjem ter tako onemogočuje mir na daljnem vzhodu.

Predsedniške volitve v Ameriki

Pri zadnjih volitvah predsednika republike združenih držav v Ameriki je bil izvoljen republikanski kandidat Harding z ogromno večino glasov. Njegov najbližji nasprotnik, kandidat Wilsonove demokratske stranke Cox je bil poražen. S tem je bila poražena v Združenih državah tudi politika Wilsona samega. Sic trinit gloria mundi!

Pogajanja med Italijo in Jugoslavijo

RIM, 14. Pogajanja med Italijo in Jugoslavijo radi rešitve jadranskega vprašanja se bodo pričela v prvi dneh prihodnjega tedna v S. Margherita ligure. Italijanska zbornica je stidoma na novo zasedanje za 10. t. m.

Prihodnji sestanek strankinega vodstva v Siciliji

TURIN, 2. Vodstvo italijanske socialistične stranke je včeraj nadleževalo diskusijo, ki se je vršila dan 21. ure. Prisotni so bili tudi nekateri sodniški parlamentarni skupine. Vodstvo je prometovala politični v Siciliji, ki je nastal vsled zasedbe zoroje (po imenih in političnih delavcih) in vsled reakcijske politične oblasti, zlasti v ozir na socialistično gibanje. Vodstvo je sklenilo obdržati dne 10. v Rimu, pripravljati sestaneke in v dne 13. 14. in 15. v Stojiti kongres, na katerem bo vodstvo predložilo lasten akcijski (delovni) program. Vodstvo bodo zastopali Bacci, Grandi in Serrati; Splošno delavsko sveto posl. D'Aragona. Zveza po delavskih delavcev posl. Marroni.

Nato je strankino vodstvo delavsko pravila za delavstvo na naslednem kongresu, naznanjeno v Florenci na dan 29. 30. 31. decembra in 1., 2., 3. januarja 1921. S. Enzako je bil uspešen delovni red kongresa.

Spopad med socialisti in fašisti v Veroni

VERONA, 4. Danes jutraj se prišlo tu do spopada med socialisti in fašisti. Popoldne so hoteli fašisti naslednji uspehat, kjer je vzhval, vsled socialistične zmage, odloča zastava. V spopadu je bil ranjen dopisnik štete „Il Popolo d'Italia“ Paolo Bresciani. Dvaja socialistična poslanca, Sgarbiho je bil ranjen od drobcev bombe in umrl. Mesto je bilo zasedeno od vojakov.

Novo gledališče v Rusiji

Ruski umetniki so ustanovili novo gledališče. Gledališče revolucionarne satire.

Kitajski socializmi v Rusiji

Delegacija kitajske socialistične mladine je zapustila Kitaj, da se pojopi v Moskvo.

Rusko-norveški trgovski odnosaji

List „Krasnaja Gazeta“ priobčuje, da se prišakuje v Moskvi norveški trgovsko delegacija, ki se bo pogajala s sovjetsko vlado za vzpostavitve trgovskih odnosajev med Rusijo in Norvegi.

Kamenev na južni fronti

Iz Moskve poročajo, da je Kamenev, ki je pred kratkim prišel iz Anglije, obiskal južno fronto rdeče armade. Zagotovil je, da bo nad Sebastopolom, glavni mesto na tem, kmalu zapeljal.

Prosveda v Petrogradu

V Petrogradu je bil obvenjen filološki zavod za zapadne jezike.

Gospodarski položaj sovjetske Rusije

Navedba ljudskega komisarja notranjih zadev odpravlja za javne nastavljenec in njihove družine vsako plačevanje državnih produktov, kakor plačevanje najemnine, plina, kurjave, električne, telefona, vode itd. Z mesecem januarjem se odpravi vsako vozino za prevažanje in blago. Te naredbe bodo pripomogle, da se kmalu umiki moč denarja.

Francoski instruktorji v Vranjevi armadi

Georgijski časopis javlja, da je dospela na Krim večja števila francoskih oficijev z nalogo, da podpirajo barona Vranje.

Geslo lista „Pravda“

Bankirji in veljposelsniki Francije služajo lepotkopati na Sovjetski Rusiji z zarotami. Kapitalisti Anglije ne dopuščajo trgovskih odnosajev z delavci in kmeti Sovjetske Rusije. Buržoaziji vsega sveta hoče umeriti svoje kontrarevolucionarne načrte potom barona Vranje. Umikiti moramo to moč! Naša n: loda je, ki zmagamo na južni fronti in da razbijemo Vranje!

Pomorska blokada Ukrajine

Angliška mornarica, ki je bila v Baltičkem zalivu, je odplula v Anglijo. Ker ista sklenila Rusija in Poljska mir, je zlučavila Anglijo, da se ukine pomorska blokada proti Sovjetski Rusiji.

Ruski sodrugi proti ogrski justici

Ljudski komisar zunanjih zadev Očenin je poslal ogrski vladi izročilo, v kateri pravi, da bo sovjetska vlada ukrenila potrebne korake, proti v Rusiji se nahajajočim ogrskim oficijem, ako izvršijo ogrski reakcijskarci smrtno obsodbo nad Josipom Gribterjem, ki je bil v Budimpešti ravnatelj obsojen na smrt kot voditelj organizacije ogrskih strojovodij.

Vpostavitve postnega prometa s sovjetsko Rusijo

Od sedaj naprej se more pošiljati v Sovjetsko Rusijo navadne frankestrane pisemske pošiljave. Iste se odpravljajo v Norvegijo, kjer jih prevzemajo inozemski uradi. Ravnanje odpošiljajo dnevno inozemski uradi v Königsbergu in Hamburgu pisemske pošiljave v Arhangelsk in Moskva preko Norvegijske.

Vseruski kongres pisateljev

20. oktobra je bil odprt v Moskvi vseruski kongres proletarskih pisateljev. Delegati je pozdravil glavni pesnik Valerij Ružov in predsednik internacijskega urada za proletarsko kulturo Poljanski.

Prihod transportov z ruskimi vojninimi ujetniki

V Odeso je prišlo iz Francije 3900 bivših ruskih ujetnikov, katere so pozdravili ob prihodu mestni sovjeti in prebivalstvo. Večina ujetnikov se je javila prostovoljno v rdečo armado, ko se jim je na obzorjih pojavila politični priročil Sovjetske Rusije.

Sestanek komunistične frakcije v Imoli

TURIN, 2. Začasni odbor komunistične frakcije je sklenil sledeče: 1. Narodni sestanek frakcije je sklican na dan 28. in 29. t. m. v Imoli. Na sestanek so dopuščeni zastopniki strankinih skupin, ki so prišlepoile frakciji s sprejemom že objavljenega manifesta-programa. 2. Dne 7. t. m. izide 1. številka frakcijskega organa „Il Comunista“. Uredništvo je sestavljeno iz začasnega odbora. Uredniški tajnik je sohr. Bombacci. Načelnino, 2. t. m. za čas od 7—31. t. m., se mora poslati na našo frakcijo v Bologna, Delavška zbornica, ul. D'Azeglio 41. Posamezni odboru se je poverilo, da izvrši zvezo med komunističnimi ometami, z ozirom na bližnji se kongres Splošne delavske zveze. 4. Prekide se na organizacijo komunističnega političnega odbora. 5. Komunistični frakciji pristopijo skupine se pozvolijo, da zbirajo finančna sredstva in da jih pošljejo našemu začasnemu odboru v Bologna (Francije komunisti, Comitato pravice, Bologna, Camera del lavoro).

Antanta in Petljura

«Vestnik» piše: Meščansko časopisje skuša zbuditi z različnimi poročili verjetnost, da vlada v Ukrajini ljudsko gibanje protirevolucionarnega značaja. Ukrajinske delavske mase so protislovesno prešle svoje prvi neobjavljeni zvez s Sovjetsko Rusijo. Francosko zlato zamore kupiti internacijskane bandite in pustolovce, toda ne more prisiliti ukrajinskega naroda, da bi se boril proti lastnim sobratom, da bi izvršil samomor v svojo blaginjo francoskih ban-

Novo gledališče v Rusiji

Ruski umetniki so ustanovili novo gledališče. Gledališče revolucionarne satire.

Kitajski socializmi v Rusiji

Delegacija kitajske socialistične mladine je zapustila Kitaj, da se pojopi v Moskvo.

Rusko-norveški trgovski odnosaji

List „Krasnaja Gazeta“ priobčuje, da se prišakuje v Moskvi norveški trgovsko delegacija, ki se bo pogajala s sovjetsko vlado za vzpostavitve trgovskih odnosajev med Rusijo in Norvegi.

Kamenev na južni fronti

Iz Moskve poročajo, da je Kamenev, ki je pred kratkim prišel iz Anglije, obiskal južno fronto rdeče armade. Zagotovil je, da bo nad Sebastopolom, glavni mesto na tem, kmalu zapeljal.

Prosveda v Petrogradu

V Petrogradu je bil obvenjen filološki zavod za zapadne jezike.

Gospodarski položaj sovjetske Rusije

Navedba ljudskega komisarja notranjih zadev odpravlja za javne nastavljenec in njihove družine vsako plačevanje državnih produktov, kakor plačevanje najemnine, plina, kurjave, električne, telefona, vode itd. Z mesecem januarjem se odpravi vsako vozino za prevažanje in blago. Te naredbe bodo pripomogle, da se kmalu umiki moč denarja.

Francoski instruktorji v Vranjevi armadi

Georgijski časopis javlja, da je dospela na Krim večja števila francoskih oficijev z nalogo, da podpirajo barona Vranje.

Geslo lista „Pravda“

Bankirji in veljposelsniki Francije služajo lepotkopati na Sovjetski Rusiji z zarotami. Kapitalisti Anglije ne dopuščajo trgovskih odnosajev z delavci in kmeti Sovjetske Rusije. Buržoaziji vsega sveta hoče umeriti svoje kontrarevolucionarne načrte potom barona Vranje. Umikiti moramo to moč! Naša n: loda je, ki zmagamo na južni fronti in da razbijemo Vranje!

Pomorska blokada Ukrajine

Angliška mornarica, ki je bila v Baltičkem zalivu, je odplula v Anglijo. Ker ista sklenila Rusija in Poljska mir, je zlučavila Anglijo, da se ukine pomorska blokada proti Sovjetski Rusiji.

Ruski sodrugi proti ogrski justici

Ljudski komisar zunanjih zadev Očenin je poslal ogrski vladi izročilo, v kateri pravi, da bo sovjetska vlada ukrenila potrebne korake, proti v Rusiji se nahajajočim ogrskim oficijem, ako izvršijo ogrski reakcijskarci smrtno obsodbo nad Josipom Gribterjem, ki je bil v Budimpešti ravnatelj obsojen na smrt kot voditelj organizacije ogrskih strojovodij.

Vpostavitve postnega prometa s sovjetsko Rusijo

Od sedaj naprej se more pošiljati v Sovjetsko Rusijo navadne frankestrane pisemske pošiljave. Iste se odpravljajo v Norvegijo, kjer jih prevzemajo inozemski uradi. Ravnanje odpošiljajo dnevno inozemski uradi v Königsbergu in Hamburgu pisemske pošiljave v Arhangelsk in Moskva preko Norvegijske.

Vseruski kongres pisateljev

20. oktobra je bil odprt v Moskvi vseruski kongres proletarskih pisateljev. Delegati je pozdravil glavni pesnik Valerij Ružov in predsednik internacijskega urada za proletarsko kulturo Poljanski.

Prihod transportov z ruskimi vojninimi ujetniki

V Odeso je prišlo iz Francije 3900 bivših ruskih ujetnikov, katere so pozdravili ob prihodu mestni sovjeti in prebivalstvo. Večina ujetnikov se je javila prostovoljno v rdečo armado, ko se jim je na obzorjih pojavila politični priročil Sovjetske Rusije.

toži Francija in je korespondiral z največjimi francoskimi svobodomislci; na ta način je sklenil potom svobodomislcev Francosov doseči večjšo pomoč za svojo armado proti bolševizmu. Istočasno je odposlal posebno odposlansko k prepaži v Rim in ga je prosil strojno in municije. Znano je, da je Vatikan med svetovno vojno deloma kril vojaške izdatke Italijanske vlade. Ko ni bila v stani Italijanske vlade, da popliša po dokončani svetovni vojni dolgov, je odklodoval papeža s vojnim materialom, ki je je preostali po vojni. Petljura je sklenil pridobiti zase da materiala s tem, da ni pomagal je denarja, temveč je tudi obetal papežu, da bo razbijal katoliško propagando in uspešno kardinalsko mesto v Ukrajini.

Politični vestnik

Revolucionarna sredstva v Indiji. Revolucionarna sredstva indijske organizacije, kateri na čeluje M. K. Gandhi, je »civilni bojkot Anglije«. To carje se je doleži obnezo lo v večjih mestih, včasih tomu je po zavladala angleška vlada v Indiji velik udarec. Vsi inteligentni sloji domaćinov podpirajo Gandija pri tem gibanju. Posledica tega gibanja je, da so izstopili iz vladnih služb indijski učitelji, profesorji, poštari in pravosodni uradniki in drugi javni uslužbeni. — Bolj revolucionarni elementi v Indiji pa niso zadovoljni s tem oroženjem in zahtevajo ukrepe, za katero bo lahko pridobiti ljudsko maso. Daje zahtevajo, da se bojkot razširijo na blago angleških trgovcev in na rekrutiranje Indijev za vojaško službo v Mezoopotaniji ter končno, da se odpravi vsako plačevanje davkov. Kakor izgleda, imajo indijski revolucionarni vodnji več pristavev in angliški običajniki na tistem priznavajo, da soji nadvlada Velike Britanije v Indiji pred velikim krizno. — Te vesti o položaju v Indiji vedno močnejše postajajo, zato je Anglija poslala desetdesetstovni ultimatum Sovjetski Rusiji, da mora prenehati s propagando v Aziji.

Francija in Vranje. Francoski bančni konzortij je prevzel po posredovanju in proti poročstvu francoske vlade posloilo 10 milijonov frankov za barona Vranje.

Stavke v Indiji. V okraju Lank-Thimpor so izbruhnele stavke, pri katerih je bilo 5 Evropejcev težko ranjenih. Nad 7000 delavcev zahteva plačanje plač. V Decembru so capadski stavkarji izšli iz tovareniških ostanikov in jo utrdili. Dva policista in policijskega predstojnika, kateri so prišli na pomoč iz Debanghura, so delavci prvi pošteno natepli. Vojska policija, ki je bila odposlana kot ojačenje v pokrajino stavkajočih, je aretirala 50 stavkarjev voditeljev. Delavci se mdejo vrniti na dela. Stavke se vedno bolj razširja. Indijci ob istu potovanju vsa poročila o stavkah. Tudi v Bombaju so izbruhnele delavski nemiri. Delavci ptiinam so zapustili delo v znak protesta proti aretaciji svojih voditeljev. Mesto je brez razvedljivave. Gibanju so se pridruživli tudi li-vanji Stavke postajajo in brezovavne nastavljenec se seditino nadaljuje.

Ruski delavski zastopnik v Brno. 20. t. m. so prišli v Brno zastopniki ruskega delavstva. Delegacija sta tvorila med drugimi tudi Lebedev, član osrednjega rdečelakega odbora teletine zadruge in Kulikov, član osrednjega akcijskega odbora vseruskih lekarstvih in zdravstvenih organizacij. Ruski odredi so prišli v Brno v informacijske svrhe. Proučevati hočejo delsko organizacijo, naprave in ljudski blegor in organizacije vseh vprašanj delavskega razreda. Brnsko delavstvo je izkazalo ruski delegaciji največje simpatije. Kljub pozni večerni uri se je zbralo na postaji nad 150 zastopnikov delavskega sveta, ki je ravno blizoval sejo.

Kongres meksikanskih komunistov. 20. oktobra je bil odprt v Melekito City kongres meksikanskih komunistov. Zastopane so bile skupine iz provinc Melekito, Puebla, Vera Cruz, Jalisco in Tomavipras.

Pristop urugvajskih socialistov k Tretji internacionali. V Montevideu (Urugvaj) je bil na socialističnem kongresu sprejet z dvotrejinsko večino predlog, da se pristopijo k Tretji Internacionali.

Bankrot Poljske. Izdatki Poljske v letu 1919 so 50 milijard poljskih marek proti 5 milijardam vseh dohodkov. V poljskem vojnem ministrstvu je zaposlenih 1700 vojakov in 1600 civilnih uradnikov, to je dvakrat več kakor v francoskem vojnem ministrstvu, ki razvzema glede blaginje nastavljenih ljudstev drugo mesto na svetu.

V Nemčiji bo vpeljana obveznost dela na dobo enega leta? Finančni minister Wirth je v svojem govoru o bilanci v državnem zboru izjavil, da se vlada bavi z eventualnostjo vpeljav obveznosti enoletnega dela na račun države za vsakega državljanu. Vlada je že izbrpno proučevala vprašanje in ni izključno, da bo v nedoglednem času predložen končni načrt.

Rankot v socialnodemokratski stranki Bolgarije. V socialnodemokratski stranki Bolgarije, ki je, kakor znamo, izstopila iz II. internacionale in se hoče pogajati z vstop v III. Internacijsko, je nastal razkol. Delavstvo socialnodemokratske stranke, ogroženi radi izdaje voditeljev, trumoma zapuše socialnodemokratsko stranko in vstop v komunistično s izjavo, da sprejema osnovna načela in taktiko komunistične stranke in da se pokorijo skupom internacionale in revolucionarni disciplini. Oredni odbor bolgarske komunistične stranke je obveštel svoje organizacije in jih v tem obvestilu poziva, da sprejmejo skupine, ki se ustopijo in socialnodemokratske stranke, v svoje vrste.

Iz Jugoslavije

SLOVENSKE KAPITALISTI IN TROSARINA.

Kapitalistične gospodarske organizacije so imele v Ljubljani shod, kjer se ose pečale z novimi davki, ki so jih diktirali iz Beograda. O novih bremenih, ki jih nalaga finančni zakon na največje številske potrebnosti, so seveda razpravljali predvsem s stališča svojih kapitalističnih interesov. Dočim ogrožajo ogromni indirektni davki predvsem še tak obupen položaj širokih plasti delovnega ljudstva, ogrožajo kapitalistom predvsem njihove dobičke. In če govorimo o ogrožanju gospodarske, mislimo zopet predvsem na svoje dobičke. Shod je tudi pokazal, da so si slovenski in srbski kapitalisti v laheh.

KDO DELA DRAGINJO?

Cene pšenice so v Banatu vsled spekulacije mednarodnega bančnega kapitala pred četvrtjo pale na 300 kron met. cent. Takrat so banke nakupile velike množice bančarskega žita in sedaj je pšenica skočila na 900 kron za met. cent. Moka je skočila na 1400 K.

IZ STRANKE

Kongres socialistične mladine

Narodni kongres italijanske socialistične mladine je bil na zahtevo mnogih sekcij in zvez in iz obilnih razlogov političnega značaja, preložen na prihodnji mesec januar in se bo odprl po omenjeni italijanske socialistične stranke. Medtem je sklenil osrednji odbor v svojih mnogobrojnih sejah, da se skliče narodni svet na dneva 27.—28. novembra v Rim. Razpravljal se bo o naslednjem dnevnem redu: 1. Imenovanje predsedstva; 2. poročila O. O.; 3. Narodna politična potovanja; 4. Mednarodno gibanje; 5. Uprava; 6. Razno. Narodni svetniki naj vzamejo to na znanje. Politični tajnik: Luigi Polano.

Domači vestnik

Čitateljem in čitatelnicam!

Tudi danes smo prisiljeni, da izdamo list na dveh mestih na štirih straneh. Čitatelji naj nam oprostijo in naj potrpe. Imamo trdno nado, da bomo lahko pričeli v par dneh z redno izdajo in bomo, takoj ko bo mogoče dali čitateljem vse kar smo v tem času zmagali.

Zakaj moramo jesti črni kruh? Marsikateri se govori šuje, zakaj mora zauživati črni kruh, ki je večkrat naravnost neuziteh. Tako je za vsakega visoka vlad! Saj oni, ki živijo na račun delavskih množic, jedo beli kruh najčistejše vrste. — Le poglejte v gospodarske restavracije, kjer leži po belu pogumih miz in na kupi belega, najčistejšega kruha; pogledajte v trgovine krušne prodaje, kjer se prodaja je najčistejši kruh iz bele moke za veržniške cene in pogledajte v slaščičarne, kjer se prodaja najbolj potratna peciva iz bele moke. Iz tega je razvidno, da se tukaj uporablja dandanes več bele moke kakor črne; in pri tem se morajo zadovoljiti proletarske mase s črnim kruhom. Zakaj tako? Tako velja meščanska vlada...

Kidanje mase izpred hiš. Tržaški magistrat opozarja vse hišne lastnike, najmanjše in lastnike trgovin, skladišč in prodajalnic, vratarje in v splošnem vse osebe, ki bivajo v prostorih in priležnosti, kakor tudi lastnike in upravitelje nezaščiteneh prostorov, na dolžnost, da ukazejo — v slučaju, da bi zapadel sneg — nemudoma skidati sneg in led s tlaka pred hišami in ga spraviti na kupce ob cesti in sicer na način, da bi leži kupi ne ovirali prometa in mimoidošnih ljudi. Ako sneg slučajno zapade ponoči, se mora kidanje zavrti do 9. ure predpoldne. Dolžnost hišnih lastnikov je, da si preskrbe dovoljno množino žaganja, pepela ali ogeljenega prahu, ki se ima potrositi v slučaju, da bi voda ali sneg nepričakovano zamrznila. Kritični se bodo kaznovali z globo do 100 lir ali z odgovarjajočim zaporom v zvezi s kazensko občutnostjo. Statuta in bodo primorani plačati stroške, ki bodo potrebni za kidanje radi njihove malomarnosti.

Povziranje prodajne cene političnih nakazil. Pošto in brojavno ravnanje v Trstu naznanja, da je prodajna cena listov političnih nakazil pri političnih uradih v Julijki in Tridentinski Benečiji vlad službenih zahtev od 1. novembra dalje povzrasta na 10 stotnik za vsako listovino.

BREDA

(Mestna slika.)

»Gospod pustite me! Za Boga pustite me!«, je uplo rečno 13letno dekletce ter se skušalo bresti mladega 25letnega mladčnika; sina njene gospodinje.

»Ne pustim te, nikakor te ne pustim! Tvoj Bog ti ne bo pomagal! Zdej ukazem, jaz in tvoj Bog! Moja mora biti!«

Tako je klical pohotno strasti omamljen, ter je objemal in poljubljal 13letno sibiho dekletce, domaćo služkinjo.

Deklica se je brcala, prosila, jokala, ali on se ni dal omejit.

Breda je zbrala vse svoje moči in se mu je v najhujšem obupu iztrgala iz rok, skočila k oknu, da so sipe zravenkale ter so jej kosil razbite sipe obrezali roko.

V razburjenosti ni opazila, da je črno zaprto ter ga tudi ni imela časa odpreti.

Zatrenotek je napadalec obstal kakor osupel, ali to je trpelo le trenutok. Pritil je zopet k dekletu, ter ga vlekel od okna.

»Ne, ne grem! In ne grem!« Zastokal je ranjeno dekletce in se z obema rokama oprijelo okvirja razbite sipe.

V tem je zazvonilo. Nekdo je zvonil, ker deklica ni mogla naglo skočiti se je zvonec oglašal glasno. Deklica se je žutila rešeno, ter je vzkliknila:

»Hvala Bogu!«

Minuteni je zaklel nesramno, ter so obrnili k deklici in jej rekli:

»Gorje ti Breda! Ako črnočel bi besedico!«

Deklica ni odgovorila ničesar in je tekla mimo njega, da odpre hišna vrata.

LIUDSKI ODER

»Ljudski Oder« Sv. Jakob. Provizorični sedež v gostilni gospodarskega društva pri »Tirolici«. V nedeljo 7. t. m. točno ob 10. uri odbora seja. Točno ob 11. uri sestanek vseh udov. Člani ki so vpisani v pevski zbor, so naprošeni, da se gotovo udeležijo važnega sestanka.

Delavske prireditve

Ljudski oder Kontovelj-Prosek priredi dne 7. t. m. v dvorani »Gospodarskega društva« na Kontoveju burko-štridejanko: »Pojmoma Dunaj«. — Po predstavi ples — Z četek točno ob 16. uri.

Ker je del čisnega dobička namenjen tiskovnemu skladu »Dela«, vabimo vse sodruge in sodrugece ob 11. uri in daleč, da se prireditve množestveno udeležijo, ker s tem preprejo tudi svoje edino glasilo, »Delo«, list proletarcev in proletark te ozemlja.

Delavsko godbeno društvo v Idriji priredi v nedeljo, dne 7. novembra plesni venček v salonu G. Sepetavca. Začetek ob 17. uri, ko ob 23. uri. Ker je plesni venček namenjen v prid podpornim članom »Go benega društva«, je radi tega vstopnina prosta. Darove za Godbeno društvo hvaležno sprejema Odbor.

Iz dežele

IDRIJA.

Pred kratkim smo ustanovili pri nas v Idriji organizacijo invalidov, katere centrala je v Milanu. Vabijo se vsi invalidi našega okraja, da se zpišejo v to organizacijo. Nje namen je pomagati invalidom in sirotam in ženam v vojni padlih, širiti propagando proti militarizmu in gledati nato, da se ne ponovi več klanje med narodi. Samo ob sebi umevno je, da organizacija pomaga in ima že lepe uspehe v Idriji in za tiste, ki ji pripadajo. Kdor nas ne pozna, tega tudi mi ne poznamo. Vse prošnje se naslovijo na sodr. tajnika Ivana Podobnika, ali na njegovega namestnika Ivana Likerja; za spodnjo Idrijo na Cerovo Antona ali na Zakelj Franca. Član te organizacije lahko postane vsak iz vojn došli vojak in tudi žene vplekanih. Mora pa biti brez-pogojno pravi član ene naših socialističnih organizacij.

Torej invalidi vsi v organizacijo kajti vi ste sami čutili najbolj gorje svetovnega klanja.

BOVEČ.

Zalostne razmere so pri nas, da si žalostnejši človek ne more misliti. Naše revno ljudstvo, koliko je prelopo celo vojsko, in trpi še sedaj. Kaj boljše se ne more pričakovati, dokler bodo ti gospodje vladali našo občino. Pri nas je tudi dosti invalidov. Nekaterim so dali neko malenkost penzije, da so jih tako rekoč zatolili, ko mladega otroka. Polovico jih pa še tako, kadaj jim bodo pomogli kako lito. Naši gospodje se ne brigajo, za naše reveže, saj oni imajo poln žep in želoce; reveži pa pogini. Oni se šele veselijo, ako se eden eden malo godi. Pred nedavnim časom se je eden naših sodrugov težko ponorel, ker je hotel za služiti v vojski. Te dni mu je za gospod redel, kaj je prav zgodilo. — Tako želijo, da se naši reveži, kadar se mu slabo godi, sodej, odprete oči in pogleda kaj imate se pričakovati od naših slavnih magnatov. Stopite vsi v našo Zvezo. V sloj je moči.

Sodrug.

DOBRAVLJE.

Več časa se ni čitalo v »Delu« o dnas ni drugega kakor to, da tukaj vse spi. Temu pa ni tako, ker se vedno dela in organizira. Tu se je med kmeti našega kraja oživelo družno delo in so začeli kmetje pristopati v velikem številu v Kmetijsko delavsko gospodarsko združbo v Dobravljah, v Selu in Dorenbergu. Posebno združba v Dobravljah ame beliziti lep vseh pristopanje novih članov, kateri mazdarke prodaja njihove pridelke, in nakupuje iz prvih virov kmetijske potrebštiny kakor modro galico, žveplo, krnila, pogache, amet, gnojilo in drugo. Omeni, združbo so imeli dne 24. oktobra skupno posvetovanje, kjer se je razpravljalo o ustanovitvi skupne zveze za Vipavsko.

Združba v Dobravljah se je tudi pridručila k Del. konsumnim združbam v Trstu zato, da dobiča iz prvih virov kmetijske potrebštiny, ter da oddaja svoje pridelke naravnost konsumentom. Naši kmetje so po večini mali kmetje ter razumejo, da je potreba združiti se z industrijalnim delavcem ter tako priti v skupno delovanje.

S tem se napravi skupna delavska kmetijska gospodarska komuna. Delavske konsumne združbe v Trstu naj pa jemljejo od naših združb pridelke kar mi pridelujemo, tako koristite nam pridelovalcem in sami kot konsumentom.

Pokažite v danju nato vzajemnost, in imejmo pred oči prihodnost ki pravi: besede mislejo, zglejdi pa vlečajo.

Tretja internacionala in žene

Delavke vsega sveta!

Vam, delavke v tovarnah, delavnicah in konjarnah, vam, kmetice po vaseh, ki stokate v vseh deželah pod jarmom kapitalizma, pošilja druga konferenca Komunistične Internacionalne sledeči oklici:

Komunistična Internacionala, v kateri se združujejo delavci vsega sveta, da se borijo za popolno osvobodjenje svojega razreda iz politične in gospodarske sužnosti kapitala, vas pozivlja, da se udeležite tega boja. Le z vašo pomočjo in močjo se bo zmagovalno dobojeval ta boj.

Delavke, nad šest let vas tlačijo v premaganih in neprimernih državah grozote imperijalističnih vojn. Vaše očete in može, brate in sinove so poklali na bojnih poljanah. Na milijone se jih ni vrnilo iz vojne, in oni milijoni, ki so se povrnil, so ubiti na duši in telesu. Vaši otroci, katerim ne morete dati najpotrebnejšega, so oboteli in umirajo. Delavke! Na to in sto tisoč vaših tovarišev je podleglo smrti pod težo bremena.

Vaše trpljenje ni še pri koncu. Nove vojne, nova beda, nova muka vam grozi — strašnejše od prejšnjih. Kljub »Zvezam Narodov« je začela potekala burkunska hudodelska vojna proti Sovjetski Rusiji. »Zveza Narodov« je odgovorna za beli teror na Ogrskem, za tlačanje Irsk, za izropanje vohoda in za neprestane vojne v mnogih deželah. Kapitalistične države niso bile v stani, da zagotovijo mir. Kapitalizem je vojna, je ropanje, je izstradanje proletariatske mase.

Delavke! Le eno vas more obvarovati teh grozotih muk: proletarska revolucija. Le ona vodi k padcu kapitalizma in k uresničenju komunizma.

Komunistična Internacionala je v tem boju voditeljica, ki organizira in vodi moči. Delavke! V tem boju rabimo tudi vaše moči. Stopiti morate na stran svojih bratov in marširati morate v veliki armadi Tretje Internacionalne, ki bo osvobodila vse lačene.

Kapitalistični sleparji vas hočejo pomiriti z miloščino, z žensko volilno pravico. Ne pustite se zapeljati! Politične pravice, ki vam jih daje meščanska družba ali pa vam jih obljubja, ne morejo odpraviti vaše gospodarske sužnosti. Le zmaga delavskega razreda prinese vam in vašim razrednim tovarišem resnično svobodo in enakost.

Le v komunistični družbi bo mogoče odpraviti izkoriščanje delavskih mas in zagotoviti istim sadove njihovega dela. Zmaga komunizma vas bo osvobodila vseh hlapčevskih spon, v katere sta vas vpletena stoletinska vajoja in kapitalizem. Breme vsakdanjih materialnih skrbi vam bo odvzeto: Skrb za gospodinjstvo, za vzgojo in za prehranjevanje vaših otrok bo pripadalo družbi, in, osvobodene te trojnega bremena, katerega ste morale prenašati stoletja, se boste dvignile do prostega človeštva.

Delavke in kmetice Rusije! Vi ste najprvo zlomile hlapčevske verige in se bojevale v največji bedi za osvobodjenje kladnega človeštva. Vi ste se udeležile boja v največji revoluciji; vi polgate ogelne kamne k zgradbi nove družbe. Pod največjimi težavami ste vi v kratek čas ustvarile za svobodo žen več kakor v stoletjih. Ustvarile ste otroške domove, otroške kole in otroške kuhinje; vi skrbite za mater in otroke. Vi se udeležujete zgradbe gospodarske organizacije, vi se udeležite boja svojih političnih organizacij. Vaše sodelovanje podpira sovjetske, in ob vaši delavnosti raste in vstaja nova komunistična družba, kljub lakoti in trpljenju, katere je povzročila blokada vaših dežel.

In vi, delavke kapitalističnih dežel? Hočete še nadalje ostati slepe orodje ostudnih izkoriščalcev? Hočete še nadalje prenašati bedo in glad, kako umirajo vaši otroci, kako se vdajajo vaši otroci hudodelstvu in prostituciji?

Kapitalisti vas zadržijo in silijo revolucijo v najtemnejših barvah, da vas zmoroče se nadalje isesavati do zadnje kaplje krvi. Spomnite se milijonskih krvavih žrtv svetovne vojne, telesa in duševnega trpljenja, katerega ste morale prenašati. Pogledajte na svojo bedo, katero vam je prinesla vojna in katere ne bo izginila tako dolgo, dokler ne bo zločeno go-

spodstvo kapitalizma. Srgajte imperijalističnim larizemom krvavejše krinke in obraz in začnite, ženam Rusije podobno, boj za osvobodjenje vas samih in za osvobodjenje vaših razrednih sodrugov.

Delavke vsega sveta! Ven iz podzemskih stanovanj in podstrešij, iz tovarn in delavnic, iz pisarn in prodajalnic, v boj za osvobodjenje celokupnega delavskega razreda. Pristopite revolucionarnim, gospodarskim organizacijam proletarijata. Postanite članice komunistične stranke Vaše dežele. Udeležite se revolucionarnega gibanja sedanjih časov. Zdržite se z Vašimi razrednimi tovariši. Zavedajte se, da je Komunistična Internacionala nepremagljiva, ako stojijo v njej vrstah delavci in delavke vseh dežel.

Zivela Komunistična Internacionala!

PO SVETU

Evropi proti huda zima. Kabor poroča »Berliner Zeitung am Mittag«, je imel poslanec nemškega parlamenta Hie v Zürichu govor, v katerem je med drugim izjavil, da more Angleška letos kriti 84% predvojnega potroba premoja, a Nemčija samo 57%; razen tega mora Nemčija izpolniti pogodbo, ki je bila sklenjena v Španju. V rusnem področju dela od 470.000 delavcev 128.000 za enotno. Francoska bo pokrila 90% predvojnega potroba in si bo mogla napraviti velike zaloge. Te lahko izkore med nemškimi delavci nemira, ki bi mogli preprečiti točno izvrševanje spaškega dogovora. Da entente ne more doseči izvršitve svojih zahtev s silo, dokazuje dogodek v Gornji Šleziji. Ako ne uspe čim prej razrešiti položaj v Gornji Šleziji, proti Evropi huda zima. Premogovna kriza bo ogrozila tudi okrobo neutralcev. Nemčija, je rekli, ni napram švic več gospodar svojih produktov.

Pomanjkanje vozov v železniškem prometu je po vsem svetu veliko. Strokovni listi prinašajo zani mive številke. Anglija ima od svojega celotnega voznega parka 6% neuporabljivih voz v delavnicah, Francija 15%, Italija 18%, Madžarska 24%, Avstrija 35%, Rumunija 42%, Bolgarija 44%, Lokomotiv je za vožnjo nesposobnih v Angliji 21%, v Franciji 22%, v Italiji 27%, na Madžarskem 73%, v Avstriji 37%, v Rumuniji 71%, v Bolgariji 63%.

Združene države imajo 105.683.108 prebivalcev. Števeni urad naznanja, da stejejo Združene države 105.683.108 prebivalcev se je pomnožilo v desetih letih za 13.710.842 oseb ali za 14,9 odstotkov. Okoli 12.250.000 oseb živi na kolonialni posesti in če se ti ljudje prištejejo prebivalstvu Združenih držav, tedaj šteje prebivalstvo približno 119.000.000 oseb. Statistika števenga urada pripoveduje, da so se ljudje v zadnjem desetletju selili z dežele v mesta. Več kot polovica ameriškega ljudstva zdaj prebiva v mestih. Številke govore takole: 54.816.209 oseb prebiva v mestih, ki štejejo 2500 prebivalcev ali več, 50.866.899 pa ali 48,1 odstotka pa na deželi. Ako gremo še dalje, tedaj dobimo številke, da 9.864.196 oseb živi v mestih, ki štejejo manj kot 2500 prebivalcev, tako da v resnici na deželi prebiva le 41.002.703 oseb, ali 38,8 odstotkov.

Vojna je pustila 15 milijonov starih devic. Dr. Schweisheimer je po uradnih podatkih sestavil statistiko, iz katere je razvidno, da bo vsled vojne umrlo okrog 15 milijonov žensk v deviškem stanu v Evropi. Ker je 35 milijonov moških izgubilo življenje v vojni, je število deklet veliko večje kot pa število fantov. Po omenjeni statistiki pride danes na vsakih tisoč mož med 16. in 45. letom 1230 žensk v Franciji, 1175 v Angliji, 1228 v Italiji, 1150 v Nemčiji in 1320 v državah bivše Avstro-Ogrske.

Ameriški denar, nabran za reveže v Armeniji, je bil porabljen za ženske in vino. V Carigradu se vrši preiskava, katero vodi ameriški konzul proti šestim uradnikom ameriške pomožne komisije v Armeniji. Uradniki so obtoženi, da so zapravili denar, ki je bil nabran v Združenih državah za armeniske sirote. Preiskava je dogajala, da so uradniki ameriške pomožne komisije ugajali najčrnejše orglje v Trebizandu. Najli so turki ena ruske polske, ki so poslane pred njimi »hudi-kuče« in spali denar za šampance. Obtoženci priznavajo, da so najli plesalke, toda izgovarjajo se, da je bilo to potrebno, kajti zabava je bila prirejena turškim uradnikom, da so Američani potem ložje dobili: vizije potnih listov. Polkovnik Coomba je obtožen, da je denar za armeniske sirote investiral v gumijaste avtomobilske obrtne in žganje, ki ga je dobil zelo po ceni. F. W. Callum, blažajnik pomožne komisije, je obtožen, da je denar dajal svojim turškim ljubicam. Obtožene je priznal, da mu je neka Turkinja »vzela« dvatisoč dolarjev, toda on je dobil denar nazaj.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Dr. T. — Gorica. Prihodnjič

Izdaja za socij. zvezo v Juljski Benečiji in odgovarja za uredništvo IVAN REGENT

Tiska tiskarna »Laborator« v Trstu.

ALOJZIJ POVH

sočni izvedenec

Trst, Piazza G. Garibaldi 3 (ex Barriera)

Odhajanje in prihajanje vlakov

Centralni kolodvor (Južna železnica).

Odhodi:

0'15 O. E. v Belgrad in Bukarešt skozi Sv. Peter na Krasu, Logatec, Ljubljano in Zagreb.

1'30 B. na Dunaj skozi Videm, Trbič. (Samo v ponedeljskih, sredah in petkih.)

5'45 O. v Cervinjan skozi Bivio (Gradec).

6'00 B. v Benetke (pr. 10'05).

6'15 Pb. na Dunaj (pr. 22'00) skozi Ljubljano in Gradec; samo v torkih, četrtkih in sobotah.

6'35 B. v Reko skozi Nabrežino, Divačo, Sv. Peter na Krasu.

6'50 P. v Benetke (pr. 18'15) skozi Videm.

8'50 P. v Reko, Logatec, Ljubljano.

10'50 B. na Dunaj (pr. 7'05) skozi Trbič; samo v ponedeljskih in četrtkih.

11'10 P. v Benetke (pr. 17'10) skozi Bivio, Cervinjan (Gradec).

14'25 B. v Benetke (pr. 22'00) skozi Bivio, Videm.

15'00 B. do Logatca (zveza z Reko).

15'30 O. do Logatca in druge postaje.

17'35 Pb. do Rima (pr. 12'15) skozi Cervinjan, Benetke (pr. 22'00).

17'55 Pb. do Vidma (pr. 21'15) skozi Bivio.

18'20 P. skozi Nabrežino, Sv. Peter na Krasu, Reko.

21'00 L. E. Lloyd Ekspres (vozov I. reda) na Dunaj, skozi Ljubljano. Samo ob ponedeljskih.

23'00 P. v Benetke (pr. 4'42) skozi Cervinjan.

0'30 O. S. v Pariz, skozi Benetke, Milan.

Dohodi:

0'20 B. iz Benetk (od 20'20) skozi Cervinjan, Trbič.

3'20 B. iz Dunaja. (Samo ob sredah, petkih in nedeljah.)

7'45 O. iz Logatca, Nabrežino, Grljana.

8'15 L. E. Lloyd Ekspres iz Dunaja skozi Ljubljano. (Samo v četrtkih.)

8'35 O. iz Vidma (odh. 5'30) Gorice, Trbiča, (Cervinjana, Gradec), Grljana.

10'10 P. iz Reke, St. Petra na Krasu, Nabrežino, Grljana.

11'30 B. iz Benetk (odh. 6'56) (Rim-Turin) skozi Cervinjan, Bivio.

14'10 Pb. iz Rima (odh. 19'45).

16'05 B. iz Dunaja (odh. 21'20) skozi Trbič; samo v sredah in sobotah.

16'35 B. iz Logatca, Sv. Petra, Divačo.

17'00 B. iz Benetk (odh. 9'45) Vidma.

18'35 O. iz Cervinjana (odh. 16'35).

19'35 P. iz Benetk (odh. 13'50) skozi Cervinjan.

20'40 P. iz Ljubljane, Logatca, Reke, Grljana.

21'00 O. iz Bukarešte, Belgrada, Ljubljane, Logatca (odh. 18'30).

21'35 Pb. iz Dunaja (odh. 7'20) skozi Gradec, Ljubljano; samo v sredah, petkih, in nedeljah.

22'00 P. iz Benetk, (odh. 13'20) skozi Videm, Trbič.

22'20 B. iz Reke, Sv. Petra na Krasu, Nabrežino.

23'45 S. O. iz Pariza (Londona) Milana, Benetke.

KOLODVOR S. J. ANDRIJ.

Odhodi:

5'20 O. v Herpelje-Kozino, Kanfanar, Pulo.

5'40 M. v Koper, Buje, Poreč.

6'00 O. na Opčine, Prvačina, Ajdovščina, Gorico, Podbrdo.

9'00 M. v Buje, Koper.

11'55 B. v Herpelje-Kozino, Kanfanar, Pulo.

16'50 O. na Opčine, Prvačina, Ajdovščina, Gorico, Podbrdo.

17'10 O. v Herpelje-Kozino; L. Herpelj pospeša. vlak do Kanfanara, Rovinja in Pule.

17'20 M. do Kopra in Buje.

Dohodi:

8'25 M. iz Buje in Kopra.

10'20 O. iz Podbrda, Gorice, Ajdovščina, Prvačina, Opčine.

10'45 O. iz Pule, Rovinja, Kanfanar in Herpelj.

16'05 B. iz Pule, Kanfanar, Herpelj-Kozino.

16'30 M. iz Buje in Kopra.

21'05 O. iz Podbrda, Gorice, Ajdovščina, Prvačina, Opčine.

21'55 M. iz Poreča, Buje, Kopra.

22'40 O. iz Pule, Rovinja, Kanfanar, Herpelj-Kozino.

P. pospešen, B. brzovlak, Pb. pospešen hrzovlak; E. ekspresni vlak, M. mešan, O. omnibus. *) ne vozijo ob nedeljah.

»Mama, jaz ne bi pustila Breda proč, trsko služkinjo težko dobišmo! Pridna je in postena ter nam posebno udana. Ne pust jo proč! Jaz na tvojem mestu bi zahtevala, da nam odkrito pove vzrok svoje odpovedi. Mogoče hoče imeti večjo plačo? Nisi ti opazila mame, da je bila obkolana. Mogoče jo je pa Ugo kaj razžalil. Primi jo trdo mame, pove mi, kaj je odgovorila službo.«

»Ti Olga,« reče gospa, »se jako razumeš na dekle. Ali veruj mi, da se je potlačilo domotožje, ter hoče le vsled tega domov.«

»Vprašaj jo mame, videla boš, da je poseben vzrok, da si proč,« reče Olga.

»Sedaj se mi ne ljub, izmudena sem, najprej pospravi Breda je rekla, da je bil Ugo doma. Pogledaj ti Lina, ako je v svoji sobi. Ako je še doma, naj pride takoj k meni.«

Lina se takoj vrne z bratom Ugom.

»Kaj želiš, mama?« vpraša mladčnik.

»Olga, Lina,« reče gospa, »spojdite v kuhinjo ter skrbite, da bode ob uri kosilo.« Hčer odide, mati in sin ostanejo same.

»Ugo,« reče gospa, ter pozorno pogleda sina.

»Kaj pomeni, da si danes prišel domov, ker ob tej uri imaš v pisarni največ dela?«

»Pozabim sem neka pisma v urini suknji, katere sem zabrl.« odgovori v sadregi sin.

»Ali zakaj me to vprašuješ mama?« Kaj ne smem priti domov, kadar se mi pojutja?«

»Svreda sme! Ali službino, ko sem prišla domov naša sem Breda vso objokala in v sobi vse razmetano. Šipa je razbita in Breda ima roko poraneno. Odgovarjala mi je, da je tudi službo, med tem ko je še večeraj rekla, da ostane pri nas. Slišaj, da si jo ti razžalil.«

»Kaj mogoče dobiš mene? Se je gotovo kaj približala? Gorje mi, ako se predrzne dobiti mene! Vrt je zavijem!« se je hudoval, ter si skaj positi.

»Mama, jaz hočem, da se nemudoma potlač proč! Tako nesramne predznosti je došlo nism nehotel. Nikakoga spoštovanj nima pred gospodinjjo. Šit sem njene izvalne nesramnosti. Denar bi jo bil kmalu ude. Res ne vem, kako sem se premislil, da si tako grov oko o človek?«

»Mama, kako moreš kaj takega o meni sumiti? Zato pa jo potlač še d nes proč!«

»Veruj mi, da sem divonja o tebi, ali hotela sem se prepričati, da li je moj človek upravičen. Rada ustrežem tvoji želji in se čim dmes mra dekle od hiše!«

Zadovoljen nasmeš je šinil, predlo usien maščemu lahkovitcu. Zadovoljen je bil da se je vse tako dobro izteklo. Bel se je, če bi hote njegova nedolžna žrtva, govorila, ter da hode povedala resnico. Poskusi se je od matere, katere je teko lahko verjela, ter šel samozvestno, mimo služkinje, katero je o, ravljalo svoje dela v kuhinji z zavestno aco.

Bredica se ni nič čutila, ko šel mimo nje. Njega je ta otroška pomena dimel, ter se sklenil: »Proč!«

Pokolnice žanega čre, odšli je naša Bredica s pulico v roki iz hiše, kjer so jo hoteli omejit — se otroka — izmudena gostinja.

Htela je pa čitat, ter razmišljala. Vrti naj kerane in koga naj pred prenehanjem in približala.